

دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی
بیمارستان توانبخشی رفیده

برنامه ریزی استراتژیک

Strategic Planning

تهیه و تنظیم:

فاطمه حبیب زاده

دفتر بهبود کیفیت بیمارستان توانبخشی رفیده

(این پمفلت صرفاً جهت آگاه سازی پرسنل بیمارستان در راستای تدوین برنامه استراتژیک طرح اعتباربخشی تدوین شده است)

بهار ۱۳۹۵

گام ششم: تدوین استراتژی های سازمانی

معیارهای انتخاب استراتژی مطلوب:

یک استراتژی مطلوب باید دارای شرایط زیر باشد:

- * مشتری نگر بوده و حقوق گروه هدف را تعقیب نماید.
- * از هزینه اثربخشی مطلوبی برخوردار بوده و منافع ناشی از اجرای آن بیش از هزینه صرف شده باشد.
- * بهترین پاسخ ممکن برای رفع موانع موجود سازمان باشد.
- * واقع بینانه باشد.

گام هفتم: انتخاب شاخص های سنجش و پایش عملکرد سازمان

الف- انتخاب شاخص های سنجش عملکرد

ب- تدوین نظام پایش پیشرفت عملکرد برنامه های سازمان

گام چهارم: شناسایی مشکلات استراتژیک سازمان

موضوع های استراتژیک در قالب دو گروه کلی قرار دارند:

- ۱- موضوع های استراتژیکی که یک مشکل محسوب می شوند بطور مثال: نارضایتی مراجعین به بخش اورژانس بیمارستانها، پایین بودن شاخص ضریب اشغال تخت بیمارستانها و ..... از جمله موضوع های استراتژیکی هستند که یک مشکل محسوب می شوند.
- ۲- موضوع های استراتژیک دیگری نیز وجود دارند که از گروه فوق نبوده بلکه یک موضوع توسعه ای داشته و در راستای گسترش حوزه های کاری با استفاده از فرصت های جدید، مطرح می شوند.

گام پنجم: تعیین اهداف و مقاصد سازمان

اهداف سازمانی، بر پایه رسالت سازمان، دورنمای سازمان و نتایج حاصل از ارزیابی محیط داخلی و خارجی سازمان تعیین می شوند.

مقاصد سازمان اجزای قابل سنجش تر و اختصاصی تر برای نیل به اهداف هستند. بر خلاف اهداف سازمان، مقاصد سازمان، اختصاصی تر و کمی تر بوده و بهتر می توان در چارچوب زمان برای نیل به اهداف سازمان، آنها را اجرا و پیشرفت آنها را تعقیب نمود.

"تعریف برنامه ریزی"

برنامه ریزی عبارت است از ارائه طرقي برای عملیات آینده که متضمن نتایج معین با هزینه مشخص و دوره زمانی معلوم است.

ویژگی های یک برنامه خوب

- ۱-هدف های برنامه باید روشن، مشخص و قابل فهم باشد.
- ۲-یک برنامه خوب باید ساده و جامع باشد.
- ۳-برنامه باید کاملا متعادل و در عین حال قابل انعطاف باشد.
- ۴-هر برنامه باید دارای محدودیت زمانی باشد.
- ۵-برنامه باید با همکاری کارکنان تهیه شود.
- ۶-وحدت برنامه ریزی از جانب مدیران مختلف مورد تاکید قرار گیرد.

برنامه ریزی را می توان برای دستیابی به یکی از اهداف شش گانه زیر انجام داد:

برنامه ریزی استراتژیک

در این برنامه ریزی اهداف و خطوط کلی و رسالت سازمان در بلند مدت تعیین می گردد. این نوع برنامه ریزی جامعیت داشته و در سطوح عالی سازمان شکل می گیرد و چارچوبی مشخص برای برنامه ریزی عملیاتی ترسیم می نماید. این برنامه دارای دید بلند مدت است و بالاخره در حکم چتری است که کل سازمان را به نحوی در بر می گیرد. به طور خلاصه برنامه ریزی استراتژیک درصدد آن است که به ۳ سوال اصلی سازمان پاسخ گوید:

سازمان کجاست؟

چگونه خواهد رفت؟

آرزو دارد به کجا برود؟

قبل از آغاز رسمی فرآیند برنامه ریزی استراتژیک در سازمان و همچنین در سایر مراحل کار باید اطلاع رسانی مناسب و به موقع به کارکنان ارائه شود.

چرا برنامه ریزی استراتژیک؟

- ۱-به روش استراتژیک بیندیشد و استراتژیهای موثری تدوین کند.
- ۲-جهت گیری آینده را مشخص نماید.
- ۳-اولویت ها را مشخص سازد.
- ۴-تصمیم های امروز را در پرتو پیامدهای آینده آنها اتخاذ کند.
- ۵-مسائل عمده سازمانی را حل کند.
- ۶-عملکرد سازمانی را بهبود بخشد.
- ۷-کار تیمی ایجاد کند و تیم کارشناسی تشکیل دهد.

گام های عملی برنامه ریزی استراتژیک

گام اول: برنامه ریزی برای برنامه ریزی استراتژیک

برنامه ریزی استراتژیک فعالیتی است مبتنی بر مشارکت تیم و کار تیمی. برای آغاز برنامه ریزی، باید تلاش شود تا با تشکیل و استفاده از مشارکت تیم بهترین پاسخ ها را برای سوالات زیر فراهم ساخت.

- ❖ ما در حاضر در کجا هستیم؟
- ❖ می خواهیم در کجا باشیم؟
- ❖ چگونه می توانیم به آنجا برسیم؟
- ❖ پیشرفت خود را چگونه اندازه گیری کنیم؟
- ❖ پیشرفت خود را چگونه می توانیم پایش کنیم؟

گام دوم: تحلیل وضعیت موجود سازمان

- ۱-ارزیابی محیط داخلی سازمان: شناسایی نقاط قوت و ضعف
- ۲-ارزیابی محیط خارجی سازمان: شناسایی فرصت ها و تهدیدها
- ۳-شناسایی مشتریان و گروههای ذینفع

گام سوم: تعیین رسالت، دورنما، ارزش ها و هدف های کلی(رسالت هر سازمان، یک بیانیه جامع و مختصر از اهداف آن سازمان است).

بیانیه رسالت سازمان باید به پرسش های زیر پاسخ گوید:

- *ما چه کسانی هستیم؟
- *چه کاری انجام می دهیم؟
- *برای چه کسانی این کار را انجام می دهیم؟
- *چرا این کار را انجام می دهیم؟
- *چرا منابع عمومی برای این تلاش ها اختصاص یافته